(ZEITUNGSDRUCKSACHE)

Рік II. ч. 54. (210) Четвер 13. березня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Відвідини Матсуоки в Берліні й Римі

БЕРЛІН, 12. III. — На запросини німецького уряду міністр закордонних справ цісарства Японії Матсуока відвідає у найближчому часі Берлін. Побут Матсуоки у столиці Німеччини присвячений особистому обговоренню всіх тих питань, що випливають зі співпраці, спертої на договорі між Німеччиною, Італією та Японією. Після нарад у Берліні, Матсуока відвідає Рим.

У СЕРЕДУ МАТСУОКА ВИЇХАВ ДО ЕВРОПИ.

ТОКІО, 12. III. — З нагоди підписання мирового договору між Сіямом та Індокитаєм та у звязку з поїздкою до Европи, японський цісар прийняв на спеціяльній авдієнції мін. закорд. справ Матсуоку, що в середу виїхав до Европи.

—o—

Великі дії німецького летунства

БЕРЛІН, 12. III. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Німецьке летунство скрізь продовжувало успішні боєві дії проти Анґлії.

Минулої ночі сильні ескадри боєвих літаків заатакували портові уладження й корабельні майстерні у **Портсмавтсі**. Згадані дії тривали кілька годин. Величезні вибухи у пристані й на теренах корабельних майстерень викликали великі пожежі й поважне знищення.

У морському районі побіч південно-східнього побережжя **Анґлії** та у **Бристольському Каналі** німецьке летунство збомбардувало кілька торговельних і поважно ушкодило кілька вантажних кораблів. У висліді німецької атаки на летовище **Гевкинґ** знищені ганґари й схови. Крім того знищено кілька літаків на землі.

Ескадри німецького летунства знову заатакували пристань **Ля Валету** і летовище **Люку на Мальті**. Бомби середнього й важкого калібру спричинили великанське знищення.

В **північній Африці** німецькі летуни успішно бомбардували й обстрілювали скорострільним вогнем зосередження англійських військ і змоторизовані кольони в околиці **Аджедабії**. При тій нагоді вони знищили або ушкодили кілька панцирних та інших механічних возів.

Минулої ночі ворог скинув бомби на одно місто в західній Німеччині. Бомби не поцілили військових обєктів, але поважно ушкоджені мешкальні будинки та будинок лікарні. Притому згинуло кілька цивільних осіб, кілька осіб ранили.

—o—

Засідання Коронної Ради у Югославії

БІЛГОРОД, 12. III. — На середу передполудне скликали повне засідання югославянської Коронної Ради. В добре поінформованих кругах кажуть, що на цьому засіданні **устійнять важливі політичні справи.** Засіданням Коронної Ради проводитиме реґент кн. Павло. Всі члени югославянського уряду й усі державні мужі Югославії будуть приявні на цьому засіданні.

—o—

Греки змагають до мира

БУДАПЕШТ, 12. III. — Надзвичайний відпоручник мадярського щоденника „Мадяроршаґ" повідомляє зі Софії, що в Греції сильно зміцнилися змагання до мира. Між вищими військовими старшинами багато прихильників по змозі якнайшвидшого підписання мирового договору.

—o—

Італійці відбили наступ на Джарабуб

РИМ, 12. III. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті розвідча діяльність стеж у боєвій смузі 9-ої армії, в смузі **11-ої** армії артилерійський двобій та місцеві **сутички** піхоти.

Італійські літаки бомбардували морську базу в пристані **Ля Валета** на **Мальті**.

Літаки німецького летунського корпусу стромолетною атакою на одну із баз на **Мальті** ушкодили два водолітаки.

В північній Африці знову відбитий ворожий наступ біля Джарабуб.

В районі **Киренаїки** заатакували німецькі літаки стромолетною атакою ворожі панцирні батави та авта. Серед них вибухли пожежі.

Італійські летуни зістрілили літак типу Бленгайм.

На північному фронті **східньої Африки** жива діяльність італійських стеж та розвідчих загонів.

Італійське летунство заатакувало низьколетною атакою більшу валку анґлійських авт, обкидуючи їх бомбами. Біля 30 ворожих авт згоріло.

Ворожі літаки, що намагались заатакувати одну з італійських летунських баз, були змущені до втечі італійськими ловецькими літаками, причому зістрілено один ворожий літак типу Бленгайм.

Мексик вимагає пошани своїх прав

МЕКСИК, 12. III. — Робітничий орґан „Ель Популяр" зясовує становище Мексику до Злучених Держав, підчеркуючи приязність Мексику та добросусідське відношення. Тому Мексик може мати оправдані вимоги, щоб Злучені Держави шанували його права мира, самостійности й поступу. Часопис підчеркує повне довіря до президента держави, що обстоюватиме незалежність Мексику та його повні життєві права.

Психоза й Інтерес

Краків, 12. березня 1941.

Злучені Держави офіціяльно, спіраючись на свіжо прийнятому законі, рішили помагати Великій Британії в її війні проти держав оси. Формально називається, що Злучені Держави не беруть участи в війні, фактично не тільки зовсім явно стали по одній стороні, але своє вороже становище супроти Німеччини й Італії заманіфестували як не мога яскравіше цілою низкою актів: дебатою над оцим останнім законом про поміч Анґлії, де — в обох палатах американського парляменту — речниками урядового проєкту були міністри й найчільніші діячі, політичні приятелі Рузвелта та сам президент Рузвелт своїми промовами й усією своєю закордонною політикою підбехтуваний такими жидівськими дорадниками як мін. Морґентав, сен. Барух, президент Ню Йорку Ля Ґардія і іншими жидівськими фінансово-банковими плютократами та політиками. Недавні ревеляції про підмовлювання Югославії до спротиву Німеччині й Італії в їх дипльоматичній акції на Балкані, засвідчили ще раз, що не тільки мови не може бути про американську невтральність, але що та сама Америка (кажучи „Америка", думаємо все лише про Злучені Держави П. А.), яка заздро береже відомого американського гасла „Америка для Америки", активно вмішується до внутрішньо-европейських справ. Воно було, зрештою, відомо вже з передвоєнної діяльности американської дипльоматії на европейському континенті: обіцянки й заяви, що їх робив американський посол Булліт у Парижі тамошньому польському послові Лукасевичеві, причинилися у величезній мірі до того, що Польща кинулась в обійми війни і — самогубства.

Які ж причини кажуть Злученим Державам вести саме таку політику? Чому вона так односторонньо поставилась до теперішнього суто-европейського конфлікту, який виник внаслідку традиційної анґлійської політики „рівноваги" на европейському континенті, себто політики верховода й арбітра, що на европейсько-континентальних суперечках все щось заробляв і щораз побільшував власну потугу? Звідки таке завзяття встрявати до европейської війни, яка вже в часі свого тривання фактично перетворилась у війну европейського континенту проти Великої Британії, як тієї держави, що з острову правила Европою, бажаючи, щоб усі держави й народи европейського континенту так танцювали, як їм заграють у Лондоні?

Складається на це дві головні причини: інтерес і психоза. Інтерес Злучених Держав, так, як його розуміють сучасні їх правителі, полягає в тому, щоб европейська війна тривала якнайдовше, бо, стоючи збоку, за поперечкою Атлянтійського океану, можна на европейській війні тільки заробити, — без уваги на те, хто виграє. Така калькуляція бере під увагу виснаження війною всієї Европи, через те 1) упадок її продукційної і консумційної спроможности на довгі роки після війни, упадок її політичного прести-

жу у світі, і 2) території, що їх можна заробити на тому, хто буде переможений. Цей рахунок спірається на прецеденсі зі світової війни: вправді Злучені Держави Півн. Америки дістали готівкою назад тільки частину своїх воєнних позичок, даних европейським державам, і то здебільша лиш ті гроші, що їх версайські переможці видусили з Німеччини (до половини 1929 р. Німеччина заплатила на підставі т. зв. пляну Доза 5 і пів міліярда зол. марок), вправді Злучені Держави були розчаровані версайськими переговорами, виступили з них, висловили през. Вільсонові недовіря, не вибравши його вдруге, вправді внаслідку війни прийшло і в Злучених Державах заломання ери „проспериті“ (добробуту) та вперше виступило явище гострого безробіття, — а проте таки Злучені Держави страшенно на світовій війні виграли. Бо справді щойно з того моменту стали передовою фінансовою та політичною потугою, американські фінансові аґенти в роді Паркерта Джільберта, названого посла ґен. Чарльса Доза чи Овена Янґа, були диктаторами господарського життя Европи, а американський президент Гувер виріс ще до висот добродія европейських народів. Від світової війни засяг американських політичних впливів із ще більшими амбіціями „про футуро“ перекинувся на обидва океани: Атлянтійський і Тихий.

З хвилиною, коли Анґлія проголосила у цій війні морську бльокаду Европи (байдуже, що швидко сама зазнала і щораз виразніше відчуває розкоші бльокади), Злучені Держави, так мовити, автоматично торгували найбільше з Анґлією. Торг сирівцями, харчевими продуктами та всякими іншими предметами першої необхідности поширився швидко й на торг старим воєнним приладдям. Росла також вгору ціна. За старі нищильники з часів світової війни Злучені Держави діставали британські острови й острівці на водах, що сусідують з американським континентом. Ще задовго, поки король Юрій VI. вперше в історії Великої Британії вийшов на залізничий двірець у Лондоні зустрічати новопризначеного американського посла, його попередник на британському престолі, теперішній князь Віндсор як ґубернатор на островах Багама (у сусідстві Фльориди, відчитував акт передачі Злученим Державам деяких „точок опору“. Ввесь той торг воєнним та невоєнним приладдям діється у формі купна, виміни, аренди, або позички, а проте без уваги на форму — на всіх тих трансакціях заробляє і хоче надалі у далеко більших розмірах заробляти — Північна Америка.

Другим товчком, що спонукує Злучені Держави відкинути серпанок облудної невтральности та отверто помагати Анґлії, це атмосфера страху перед „німецькою інвазією“. Нам тут, на европейському суходолі, смішно про це читати й слухати, але в палаті репрезентантів в Уошинґтоні та в тамошньому сенаті йшли найповажніші дебати, в якій найавторитетнішим тоном міністри складали заяви, від яких мурашки бігали всім чеснотливим бізнесменам по спині. Амбіції та апетити трьох держав оси — мовляв — є такі великі, що коли вони переможуть Велику Британію і заволодіють їх фльотою, то для американського суходолу нема рятунку! І тут ідуть цифри теперішнього стану морських фльот різних держав, при чому американець довідується, що останнім його заборолом є ще анґлійці, яким тому треба, що сил, помагати. Треба їм помагати триматися і кривавитися, щоб за той час чимшвидше самому дозброюватись в очікуванні наїзду німців, італійців та японців на Америку. Коли сенатор Барклей запитав підчас останньої історичної дебати державного секретаря (міністра) морських справ Кнокса, що коли ляманшський пролив, шириною 20-ти (морських) миль, є перешкодою, яку не так легко перескочити, то чейже океан повинен давати почуття більшої безпеки американцям, — морський міністр відповів: „Це не є ніяке порівнання, бо на тих 20-ти (морських) милях зосереджені всі можливі засоби оборони. В кожному разі анґлійська фльота й анґлійські острови є нашою першою оборонною лінією“.

Таким робом інтерес і психоза йдуть в Америці рука в руку. Додаймо: повне незнання европейських справ та величезні можливості тенденційної аґітації, що її від літ вели й ведуть европейські еміґранти. Ці останні — очевидно — разом з усією міжнародньо-жидівською фінансієрою, до якої належить і міністр фінансів Злучених Держав, Морґентав, орудують ще й „ідеолоґічним“ арґументом: ворожістю американської демократії до европейських диктатур. І тому перли до того, щоб тепер надати президентові ультрадемократичної держави найбільш диктаторські господарські, політичні і військові права, що їх знає історія конституційних держав. Американцям залишилась тільки одна свобода: цькувати европейські народи, щоб взаємно себе винищували, — в імя американського інтересу й американської психози.

—o—

Конкретний приклад

НА МАРҐІНЕСІ СТАТТЕЙ ПРО НАУКУ, МОЛОДЬ І ПОЛІТИКУ.

Берлін, березень 1941.

В останніх часах на сторінках „Краківських Вістей“ появилося чимало статтей про молодь та підхід до проблеми науки й політики. Автори цих статтей, як можна догадатися з їхнього змісту і тону, — старші громадяни, зажурені долею нашого доросту й будуччини нашої інтеліґенції, висловлювали острах, чи припадком в українській молоді не зароджується легковажний підхід до проблеми політики, який впливає на занедбання істотного завдання молоді — науки. Не підлягає сумнівам, що джерелом цих статтей стали деякі неприємні явища, про які так часто доходять чутки з усіх сторін. З другого ж боку старше громадянство, яке готове жертвенно піддержати невеликі ряди української студентської молоді, поважно зацікавлене в тому, щоб вказати нашій молоді єдиний правильний шлях, подиктований розумовими й актуально-політичними моментами.

Ніхто — бодай досі — зпоміж кругів нашої молоді не старався відповісти авторам цих статтей власними думками на сторінках українських пресових орґанів, які з певністю радо відступили б місце на таку цікаву дискусію, чи це доказ незацікавлення нашого студентства й молоді взагалі опінією старшого громадянства про неї? Чи може деякі кола студентства (напевне не ціле ідейне студентство!) цікавляться лише виказами пожертв на допомоговий фонд? Деяке іґнорування голосу старших чи врешті — хоч як воно важко сказати це прилюдно — брак якогось оборонного арґументу, спричинений — на жаль — таки дійсно небажаними явищами серед молоді; так тої, яка спричинює ці явища, як і тої, що поневолі мусить обмежитися до ролі обсерватора?!

На жаль, повторюємо, трапляються і надалі події, які кидають прикре світло на сучасний стан ментальности деяких ґруп української молоді, доказуючи правдивість побоювань і обоснованість також старшого громадянства. Найновіший конкретний того приклад — події серед нашого студентства в Берліні, цьому центральному місті Великої Німеччини, звідки — здавалось би — повинен проміньовати добрий приклад і зразкова заохота до жертвенности на цілі нашої академічної молоді. Не радо встряваємо в цю справу. Маємо тут, в Берліні, сотні інших тем, які лежать в обсягу зацікавлення нашого і наших читачів. Одначе не можемо мовчки переходити попри деякі явища, про які повинно громадянство знати.

В наслідок воєнних подій і відомих обставин опинилися в Берліні майже дві сотні українського студентства. Зрозуміло, більшість нашої академічної молоді хотіла здисципліновано вписатися в члени існуючої тут ще вперед війни української студентської орґанізації. На жаль, в цій орґанізації існували й обовязували, не вважаючи на змінені оставини, ще надалі незмінні канони певного окресленого (й типового для передвоєнних закордонних осередків) характеру. Управа орґанізації не приймала всіх зголошень; з другого ж боку виявилося, що допускала в члени особи, які не могли вилеґітимуватись високошкільним індексом. Справа опинилася перед авторитетною й авторитарною німецькою установою, яка наказала перевести зміни; коли ж провід української орґанізації їх не виконав — назначила їй комісаря - українця. Справа стала неприємна й викликала несмак та тихий спротив більшости цього нашого студентства, яке незавсіди має час на люксус „політикувати“ та яке не завсіди має стипендію, але яке переважно, щоб запрацювати на студії і прожиття, носить ґазети, працює в малих бюрах, по фабриках і ресторанах. Здавалося, що рішення нім. влади буде виконане й положить край непорозумінням. Де там! Ґрупка українських молодих людей рішила „поставити на свому“! Цілком так, як давніші польські студенти. Комісар - українець натрапив на рішучий спротив управи товариства. Німецька влада — зрозуміло — мала цілої тої справи досить і в чемній формі наказала орґанізації українського студентства розвязатись, що й наступило.

Так, більше-менше, виглядає ця берлінська, скажім найделікатніше, справа без дат, характеристик і персоналій. Можна би на її тему писати цілі фейлетони. Опінія німців була більш реальна. „Ukrainische Studenten treiben zu viel Politik“ — українські студенти займаються забагато політикою — сказав нам один з урядовців одної німецької академічної установи в розмові на цю тему.

Витягаємо висновки: було б кривдою для більшости поважного українського студентського загалу в Берліні, коли б старше громадянство розчарувалося до своєї молоді так сильно, щоб це мало відбитися на фінансових впливах до допомогового фонду. Але буде слушно, якщо старше громадянство жадатиме від молоді частіше індексу, ніж політичних декламацій, більше зложених іспитів, ніж виголошених фраз про боротьбу без горизонтів і про проводи без вміння слухати. Українське студентство Берліна, пригноблене в своїй більшости подіями, що їх спричинили одиниці, вже горнеться разом і шукає якоїсь концепції полагодити непорозуміння і направити відносини між собою. Одначе треба цей конкретний, неприємний приклад, вказувати, як доказ нашої власної вини за те, що нас не завсіди шанують так, як би ми цього хотіли. Дуже прикро, що вину за це несе саме українська молодь.

— **МИНУЛОЇ НЕДІЛІ** відбулася у Віші конференція з нагоди приїзду ґен. Вейґана. Взяли в ній участь: ґенеральний представник французького уряду в Африці, міністр війни Гунціґер, контрадмірал Плятон і ґен. Берджере. Підчас нарад обговорювали низку проблем, що торкаються французьких просторів в Африці.

— **ЗГІДНО** з румунсько-совітським торговельним договором, румуни вислали вже перші три транспорти дерева до Совітів.

— **МИНУЛОЇ** неділі відбулося у Братиславі велике свято з нагоди других роковин самостійности словацької держави.

„Не сваріться — то й мені лекше буде"

ПАМЯТІ СОФІЇ РУСОВОЇ

(В перші роковини її смерти)

Недавно минув рік, як українське громадянство у Празі відпровадило на вічний спочинок одну з найвизначніших українських жінок, Софію Ф. Русову. Ця сумна подія пролунала тоді якось дуже мало помітно, не викликала більшого відгуку в пресі, крім короткої першої згадки. Ми всі за свіжо переживали ще у тому часі наші власні справи й великі національні переміни, щоб були в силі звернути належну увагу навіть на таку важку втрату. Хай же в перші роковини її смерти вільно мені буде виконати довг доброї, вдячної памяти супроти тої справді великої людини.

Софія Русова була, так мовити, прибрана донька нашої батьківщини. Шведка з роду, але звязана з нашим народом найтіснішими вузлами: спільними терпіннями, спільними трудами громадської діяльности, спільною любовю для многострадальної України. Спільні нам були й гарячі бажання — надії кращої долі народу...

Як майже всі великі люди, що не потребують самі себе робити великими, Софія Русова була дуже скромна, в поведінці сердечна, простенька. Коли після жіночого конґресу в 1934 р. я запропонувала пані Софії заїхати до мене, до Коломиї, вона приняла пропозицію дуже радо. „Покажете мені українське село, — сказала — я так тужу за ним, так давно його не бачила".

Однаеч не дала їй ця гостина того, що могла була дати. Перешкодив дощ, не було можливо обїхати довколичні села. Погоди не діждались, та всетаки я дала знати до „Союзу Українок" і Секції Господинь в селі Воскресінцях, що приїдемо до них в гості. Селянки прегарно приготовилися: домівка (сільська хата) прикрашена зеленню, квітами, жіноцтва повна хата, в порозі вітае нас селянка голова хлібом-сілью і теплим привітом! Пані Софія до сліз зворушена, промовила до жінок теплими, патріотичними словами.

Виїзджаючи до Праги, моя достойна гостя дякувала за ту зустріч з селом і сказала: „Які ви щасливі, що можете працювати серед свого народу й для свого народу".

Ще раз по відсвяткуванні свойого ювилею у Львові, гостила Софія Русова в мене. Приїхав до нас тоді з Румунії і син пані Русової, Юрій, що його носила під серцем у вязничних мурах, родила під караулом російського жандарма. Ми поїхали в гори, відвідали давніх знайомих пані Русової у Косові. По дорозі вступили до сільських хат, щоб дати нагоду нашій гості поговорити з селянами. І знову ця зустріч з селом глибоко зворушила паню Софію: „Це покріпило мене, — казала, — як роса спалену жарою рослину..."

Про свої незвичайні переживання розповідала пані Софія так простенько. Переслідування за царських часів, свій час у вязниці, роки революції, утеча в селянській одежі враз з унукою, і допомога галицького пограничного священика, де молоко, хліб і масло здавалися дійсним пиром, виголоднілим утікачам.

А потім злиденне еміґрантське життя. До глибокої старости примусова важка праця на хліб насущний і безмежна туга за рідною землею і смерть на чужині.

Тільки з листів ми тут довідалися, що на похороні Софії Русової були маси народу. Всі прийшли попрощати цю велику Громадянку-Патріотку, що здавалась буде вічна. Не діждалась вона бідна того, за чим так безмежно тужила. Пані Русова пів року перед своєю смертю тяжко хворіла на запалення легенів, що остаточно підірвало її орґанізм. Як казала, поздоровіла тоді тільки для того, що лікар оповідав їй про напружену міжнародню ситуацію та недалеку хуртовину в Европі. Коли її хто підчас недуги відвідував, тоді вона казала: „Коли до мене прийде українка, то це для мене свято!" Вже на смертній постелі ґоворила нашим жінкам: „Лиш одно бажання маю до вас: жийте в згоді, не сваріться, тоді й мені буде лекше".

Всі українці, але в першу чергу всі українки повинні з найбільшим пієтизмом ставитись до тіней великої жінки, громадянки, вченої, письменниці і визначного педаґоґа - виховательки нового покоління.

О. Кисілевська.

Значіння домашнього промислу

В понеділок, 10. ц. м., виголосила п. Ірена Павликовська у домівці УЦК у Кракові реферат про значіння кустарного промислу для нашого народу у Ґен. Ґубернаторстві. Зясувавши коротко те все, що треба розуміти під кустарним промислом, референтка здержалася довше над вагою цієї ділянки у сьогоднішніх часах, а саме щодо можливостей розвою, способу орґанізації цього виробництва та вкінці, як уліпшити б і збувати це виробництво, щоби кустарний промисл дав заробіток найбільшій кількості нашої сільської людности.

Реферат п. Павликовської був першим рефератом на цю справді важну тему. Стоїмо перед земельною реформою, яка має створити здорові сіль.-госп. одиниці, а зліквідувати невистарчальні. Всі ті родини, що були б позбавлені таких карловатих господарств, підуть до промислу, торговлі, на роботи, але велике число тих, що будуть знати якусь ділянку цього промислу, зможуть залишитися на свому господарстві, бо другим джерелом прожитку буде саме для них цей домашній промисл, як бічне зайняття.

Він зможе розвинутися всюди, де е тільки сирівець. Напр. гончарський, де е добра глина, деревний, де е відповідне дерево, а далі етнічно-мистецький ужитковий (сита, решета, кошики, тощо), забавкарський. Зокрема жіночі ділянки вишивкарські мають широке поле. Його розвій у нас можливий тим більше, що збут тепер добрий, головню на ручні мистецькі вироби, а конечний для поборювання безробіття по наших селах. Майже у кожному селі е якийсь рід цього промислу. Тільки він не мае опіки. Продуценти не знають вимог ринку, не вміють зорґанізуватися до спільного збуту, а відборці визискують їх так, що ця ділянка стае неоплатною, тимсамим і паде. І цієї опіки треба. Референтка поклала на це окремий натиск у свому рефераті.

—o—

АРМІЯ ПІДЗЕМНИХ РОБІТНИКІВ НІМЕЧЧИНИ.

У Німеччині працюе у гірництві аж 900.000 робітників. Гірники — це просто друга армія, схована глибоко під землею, бо нераз більше ніж 1000 метрів у глибині, як нпр. у копальнях вуґілля. — Цих людей можна назвати зовсім свідомо армією, бо без них, без добування вуґілля, заліза, поташу, соли чи інших підземних скарбів, неможлива була б для Німеччини сьогоднішня війна, але також неможлива була-б ніяка культура. Вистане подати, що сьогодні Німеччина продукуе разом з занятими державами і з Італією 42 міліонів тон сталі, тоді як Анґлія продукуе не більше ніж 20 міліонів тон.

БОГДАН ЛЕПКИЙ 39)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

XII.

Босаковський попровадив селян до Нечаїхи.

Несміливо віталась, хоч як вона хотіла ввічливою бути. Ще в батьковім дворі привикла була всякий народ гостити. Але її старша сестра, Катерина, вміла це куди краще від неї. З ким не побалакала, кожного причарувала до себе. Нечаїха це знала, але змінитися не годна була.

Селяни виправдувалися, прохали прощення, каялися й раділи, що їм така честь припала Хмельницького рідну доню вітати.

„Коли б знаття, були б ми напекли всього, наварили, як на храм. Ов, ов, ов!"

„Не овкайте, лиш поможіть нам видістатися з халепи", — перебив їм Босаковський.

„Та яка тут халепа, добродію?"

„А така, що полковниці хочеться до Суботова, а дорога, як самі знаєте, непевна. Тож поможіть ви нам".

„А вже-ж що поможемо. Ми за покійного гетьмана дитину й крови дали б собі пустити, не тощо! Кажи, полковнице, як і чим ми тобі може допомогти?"

„Треба нам хоч трьох жвавих парубків, щоб дорогу до Малина знали", — відповів Босаковський, — „маєте таких?"

„Знайдуться".

„І щоб у потребі язика в губі, а шаблі в піхві не забули".

„І такі є".

„В Малині маємо одно діло, не дуже то й безпечне, так тоді відважних хлопців вибірайте!"

„І відважні знайдуться".

„Та щоб вірні були".

„Не обиджайте нас, пане. Щоби хто з нас полковницю Нечаїху зрадив, о, того бути не може! Невже ж ми дикуни які, чи що?"

Босаковський простягнув до них свою долоню, як лопата велику, лиш пощерблену трохи.

„То ж випемо за згоду та за мир добрий, щоб наші люди не жерлися, як голодні собаки".

„Випемо, щоб ми всі одностайно на ворога стали, так, як колись було".

„Та ще", — докінчив Босаковський, — „щоб ви мені тих кілька слів простили, які я вам у злості сказав".

„Прощаємо зі щирої душі", — відповіли. — „Прощаємо, але й ви нам простіть, що ми вас так погано привітали".

Босаковський налив спорий михайлик старого хуторянського меду від Усті й подав найстаршому. Та цей не хотів пити.

„Хай вони пригублються", — звернувся у сторону Нечаїхи. — „Я під їх батьком у кількох боях бився, Боже, що то за чоловік був, а що за проводир! Сама сила й розум. Вже такого другого в Україні не буде. Куди, куди!"

„Не буде", — притакнув, зідхаючи другий.

„Ой, не буде!" — доповів третій і почав проказувати думу про жовтоводську битву.

Помело бандуру добув, настроїв і став супроводжати

(Далі буде)

З голосів преси

Переможне завтра

Цікаві міркування на тему невдалих англійських плянів проти Німеччини, містить „Франкфуртер Цтг" (ч. 126). Передовиця починається пригадкою слів англ. міністра Емері в грудні мин. року. Він сказав тоді:

»Якщо Греція витримає поки покінчимо з італійцями в Африці, тоді матимемо для наших армій випадову базу, з якої зможемо завдати смертельний удар німецькому смокові. Може підтримають нас у цьому також нові союзники, які в міжчасі пізнають наростання британської потуги«.

»Це сказав міністер Емері у грудні, — пише «Франкфуртер Цтг». — В міжчасі пройшли три місяці, в яких багато змінилося і добродій Емері мусів признати, що «на середньому Сході загрожені життєві морські шляхи Англії».

Що сталося за ці три місяці? — питається часопис. — Правда, німецькі літаки й підводні судна далі працювали й шкодили сильно ворогові, але за той час не було ні одного великого бою. Навпаки, англійці мали доволі великі успіхи в Африці. А проте почування нової великої невдачі панує в Англії. Чому? Бо вирішився черговий великий бій не збройно, але зате на відміну — дипломатично.

»Коли перед чверть роком Емері та його приятелі складали пляни, «вдарити Німеччину зі заду», кидаючися через Балкан на німецьке крило, — закордоном раз-у-раз питалися: що супроти цього зможе зробити Німеччина? Найбільш приязно до Німеччини настроєні люди не бачили тоді ніякої іншої можливости, як негайно і насильно перейти через Болгарію та станути на березі Егейського моря, заки ще англійці були б у силі почати звідти свій наступ. Для чисто військового способу думання був би такий плян може найбільш відповідний. І не безосновно заповідала це нераз з великою певністю закордонна преса на переломі року. Коли б наш провід був так опяниний від величавих мілітарних успіхів, як це часто представляли закордоном, то може й рішився б на такий насильний похід через Болгарію... Але німецькі можливості є всерізні й німецька фантазія куди багатіша, ніж це собі звичайно уявляють закордоном... Можна бути певним, що в міжчасі зроблено все для мілітарної підготови, але цього було німцям мало: властива розгривка у південно-східній Европі в останньому чвертьріччу не лежала в руках вояків, але дипльоматів. Німецький провід, що так часто вмів жахливо нагло вдаряти, доказав у цьому чвертьріччі, що володіє високим мистецтвом уміння чекати. Закордон мусітиме знову в уявлений собою образ Адольфа Гітлера придати ще більше питомих прикмет, не тільки ті, які дотепер хотів бачити. Львиний скок до Норвегії 9. квітня — це був Адольф Гітлер; але спокійна самопевність чекання продовж цілої зими — це неменше Адольф Гітлер«.

Далі йде дуже важливий і дуже на часі сформульований уступ тієї цікавої статті:

»Зайво говорити, що позаді тої, на перший погляд, повільної терпеливої і мягко-гнучкої німецької дипльоматії цеї зими, — виглядала стоячи напоготові також німецька сила. Бо без сили, без мілітарної сили, нема великої дипльоматії. І вистало, щоб ця сила через три місяці і довше діяла самим тільки своїм істнуванням, щоби, всупереч усім віщуванням, не потребувати насильство вдаряти. Може скоро, може пізніше прийде день, коли інше положення вимагатиме інших рішень. Тоді знову виявиться, що дух, який вмів три місяці чекати, зуміє діяти, коли буде треба, зі скорістю грому. На всякий випадок, у цьому чертьріччі німецька армія не маршувала — а все таки допомогла до успіху просто тому, що істнувала, що в останніх роках покрила свої прапори історичною славою«.

І дальше:

»Німецька нація є свідома достойної місії провідництва у нашій частині світу, але вона освідомлює собі водночас ясно, що тимсамим узяла на свої плечі велику відповідальність. Вона знає, що її місія провалилася б, якщо б колинебудь прийшло їй на думку замінити провідництво бездушним пануванням насильства«.

Стаття кінчиться ствердженням усе більшого упадку британської імперії та неминучої програної Англії.

Анґлійські кольоніяльні сили

Про військові частини, якими розпоряджає Англія в Африці й які в певних умовинах може частинно використати на іншому фронті, пише „Франкфуртер Цтг", за інформаціями „Джорнале д'Італія":

»Перш за се слід згадати за три британські панцирні дивізії. Одну з них вислали до півн. Африки ще перед вступленням Італії у війну, дві інші прийшли туди в часі від літа до осені. Дальше відомо по три індійські, три австралійські, дві новозеляндські й одну польську дивізію. Польська дивізія находиться десь між Єгиптом і Палестиною. Врешті прилучилося до англійців півтори бригади французів. Далі в самій Палестині стоїть в резерві щонайменше три мішані англійсько-австралійські дивізії. На Кипрі стоїть одна англійська дивізія. До імперіяльних боєвих сил на фронті Середземного Моря слід дочислити ще й ці частини, що виступили проти італійців на східньо-африканських фронтах. На фронті Кенії можна рахувати приблизно 100.000 і на фронті Судану 120.000 вояків. Серед них находяться, крім англійців, також південні африканці, індуси, суданці й французькі частини. В Адені стоїть у резерві 25.000 людей«.

Після Рендела — Кемпбел

Білгородський кореспондент „Ноєс Вінер Тагблят-у" повідомляє, що югославянський уряд безупину працює над сформулюванням становища Югославії супроти акції очищування південного Сходу від англійських політичних впливів.

»Останню розгривку за ці позиції ведуть ще англійські дипльоматичні представники в Анкарі, Атенах та Білгороді. Після залишення болгарської столиці дипльоматичними представниками Польщі, Бельгії та Голяндії, а згодом і Англії, — робиться помітне підвищене поготівля і підвищене поденервування в англійському посольстві в Білгороді та у підлеглих йому установах. Почався тут уже також виїзд англійських громадян, чеських еміґрантів (яким допомагає у виїзді англ. консулят) та інших чужинців і в тій атмосфері починає англійський посол у Білгороді Кемпбел подібну акцію, як востаннє робив його софійський товариш. Все ж таки, в той же час почалося вже пакування важних документів у гнізді англійської пропаганди й розвідки в Білгороді, в домі англіканського священика Сейтерса, що стояв на чолі тієї роботи. Під покришкою збільшеної дипльоматичної активности англ. посла — головно після його, доволі мабуть негативної розмови з Іденом в Атенах — ладяться вже також дипл. представники Англії в Білгороді, поволі до виїзду«.

Цю вістку потверджує також білгородський кореспондент „Франкфуртер Цтг":

»З доручення англійського посольства й англійських консулятів виїздять з Югославії всі англійські громадяни. Грецьке посольство в Білгороді було в суботу переповнене англійцями, що мали збірним транспортом покинути Білгород, але дотепер не дістали ще дозволу на виїзд до Греції. Більшість англійців мусить їхати до Туреччини через Грецію, бо богарська влада відмовляє їм дозволу на переїзд через Болгарію«.

—o—

НІМЕЦЬКО - БОЛГАРСЬКА ВІЙСЬКОВА ДЕФІЛЯДА

СОФІЯ, 12. III. — В кількох більших містах Болгарії відбулися в неділю дефіляди німецьких і болгарських військ, що дали нагоду до сердечних маніфестацій населення в користь братерства зброї між обома краями. Німецькі ґенерали зложили вінці у стіп болгарських памятників воєнних героїв. Опісля відділи німецьких і болгарських військ усіх родів зброї пройшли почесним кроком перед ґенералами обох армій при звуках німецьких і болгарських маршів. Ґенерали в коротких словах підкреслили братерство зброї і спільноту заприязнених народів, пригадуючи кривди накинених їм мирових договорів. Для населення міст цей день був великою й радісною подією. Великі юрби населення окружили густими шпалірами площі й вулиці, що ними проходили війська, вітаючи їх сердечними окликами: „Ура!" і „Гайль!"

ПОРТСМАВТС — НАЙВАЖНІШИЙ ВОЄННИЙ ПОРТ АНГЛІЇ

БЕРЛІН, 12. III. — Портсмавтс — це найважніший воєнний порт Англії. Саме місто нараховує біля 250.000 мешканців. Воно побудоване разом зі своїми портовими уладженнями на смузі суші, що врізується у море. Залив Портсмавтсу має добру охорону й тому особливо добре надається на портові цілі.

Воєнна пристань у Портсмавтсі доступна для всіх найбільших воєнних одиниць. Крім великих королівських корабельних майстерень у Портсмавтсі є кілька приватних корабельних майстерень, що працювали видатно. Деякі з них виспеціялізувалися у поодиноких ділянках. І так Портсмавтс має одну з найважніших майстерень для будови моторових торпедових „нищильників". Шкоди й знищення корабельних майстерень спричинюють поважне зменшення спроможности направляти одиниці англійської воєнної фльоти. Також уладження, що служать до вантаження вугілля і ропи мають велике значіння для англійської фльоти.

ЮГОСЛАВІЯ ПЕРЕД РІШЕННЯМ

СОФІЯ, 12. III. — Зацікавлення болгарської прилюдної думки зосередилося тими днями вповні і цілковито на відношенні Югославії. На думку софійських політичних кругів воно вияснится у звязку з подіями, що їх безпосередньо тепер очікують на Балканах. На це вказують болгарські щоденники у довших звітах своїх білгородських кореспондентів. При тій нагоді „Слово" пригадує вислів Фірера, що Німеччина й Югославія завсіди будуть сусідами й тому мусять дбати, щоби жити у добрих взаємовідносинах. Згаданий щоденник висловлює думку, що перша умовина здорової закордонної політики — це добрі відносини з усіми державами, але передусім зі сусідними державами. Так звана політика окруження закінчилася невдачею, бо побачили, що це повна нісенітниця, щоби будувати свої надії на далеких, хоч би навіть і великих державах, коли у рішальній хвилині їх ґарантії не мають ніякої вартости.

Новинки

КАЛЕНДАР

БЕРЕЗЕНЬ

13. Четвер — пр. Власія.
14. Пятниця — прмч. Евдокії.

— ПРИГАДУЄМО, що в суботу 15. п. м. відбудеться у Кракові святочна академія в честь Тараса Шевченка в салі Старого Театру точно в год. 19.30. З уваги на святочність Шевченкових Роковин академія пічнеться точно у визначеній годині, а з її початком вступ на салю буде безоглядно заборонений. Тому незвичайно побажане й вказане, постаратися заздалегідь про карти вступу, що їх видає УДК у Кракові, щоб відтак через натовп при касі не спинювати початку академії. — УДК-Краків.

— ПОМЕР ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНЦІВ. З Берліна повідомляють, що дня 6. ц. м. помер після довгої й важкої недуги щирий приятель українського народу, леґаційний радник у міністерстві закордонних справ, Максиміліян Маер-Гайденгаґен. Покійний до останньої хвилини свого заслуженого життя ставився з великою симпатією до України й українських справ, тому тішився в українських колах великою пошаною.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили (в золотих): Кокуревич М. 5, м-р Зацерковний Григорій 5, Чеховська Леонтина і Е. Держко 10, о. М. Глівчук 5, Савчин Микола 5, Филиповський Теодор 20 — і кличе Михайла й Маріяна Котовичів та інж. Мирослава Зофійовського в Варшаві. — 16 друзів з „Веркшуцу" в Варшаві 160 — і кличуть друзів з „Міського Веркшуцу" та інших друзів і знайомих у Варшаві. — Інж. Паславський, Радомсько 40, д-р Ґудима 20, збірка друзів „Веркшуцу" з Острівця за січень 1941 р. 79, Деревянко Микола 2, Секція учителів у Варяжі й Белзі 100 — і кличуть на таку саму квоту всі Учительські Секції в Ген. Ґубернаторстві. — о. Калужняцький в Іздебках 25, д-р Коцюбинський 0., Седлище 50, Курена Мик. 2, Жіноча Секція в Перемишлі 100, УДК-Седльці 50, д-р Теофіль Тарарський 10, д-р Кузьма Степан 20.50. — Хто черговий?

— БУКОВИНСЬКІ УКРАЇНЦІ в таборі переселенців у Ґрос-Вартенбергу на Шлеську зложили на допомогу українським студентам: по 2 нім. м.: Данилюк Андрій і Димчук Ілля; по 1 нім. м.: Аврам Онисим, Аврам Аврора, Альбота Орися, Альбота Петро, Барецький Степан, Варварюк Борис, Варварюк Осипа, Весоловська Анна, о. Вінницький Іван, Вінницька Любов, Вінницька Тетяна, Гладиш Микола, Єреміяйчук Микола, Єреміяйчук Омелян, Кадайська Оля, Квітковський Денис, о. Лека Аркадій, Нагірняк Василь, Нагірняк Олександра, о. Нагірняк Ілля, Матейчук Володимир, Онуфряк Оля, Лисан Опанас, Пестик Віктор, Пилат Маруся. Разом 33 нім. марок.

— П. Ілля Горбовий з Коростенка, зложив через УДК-Краків 50.— зол. на допомогу студентству, за що належиться йому щира подяка.

— ІНЖИНІРИ Й ТЕХНІКИ-ЗЕМЛЕМІРИ та інжинірн й техніки, що мають практику в мірництві, прим. лісники, сухопутні та інші, що хочуть працювати при комасаціях на наших етноґрафічних землях (винагорода 400—650 зол., залежна від студій і практики), внесуть негайно подання зі всіми прилогами в німецькій мові на адресу: Кракау, ан дас Ляндамт, Ганс Дірер-штрассе 2, або Люблин, ан дас Ляндамт, Літаверштрассе 7/II. — Відписи прохань у власному інтересі треба прислати до Секції Інжинірів при УЦК, Краків, Зелена 26/7.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ У КРАКОВІ взиває всіх своїх довжників, щодо яких настав або вже перейшов речинець вирівнання одержаних зворотних допомог, негайно їх вирівнати, бо в противному випадку буде УДК, на жаль, приневолений візвати їх поіменною оповісткою у пресі.

УКРАЇНКИ — ВДОВИ по б. урядовцях б. польської держави з теренів зайнятих Совітами подадуть н е г а й н о до УЦК в німецькій мові такі дані: 1) Імя й прізвище вдови, 2) Імя чоловіка й дата уродження, 3) Віроісповідання чоловіка й національність, 4) Число актів спенсіонування, 5) Дата уродження вдови, 6) Звання чоловіка, 7) Дата переходу на емеритуру, 8) Місце теперішнього перебування, 9) Висота побираної за часів б. польської держави вдовичої платні, 10) Заввагн, 11) Посвідка місцевого УДК, або Делеґатури УДК. — В і д д і л П р а ц і і С у с п. О п і к и при УЦК. (Краків, Зелена 26/ III, м. 7).

— В АДМІНІСТРАЦІЇ „Крак. Вістей" є до відібрання листи на адресу: Д-р Безушко Володимир 1 лист, Грім Юрій, Прага 1 лист, „Збут" 2 листи, Проф. Керницький Данило 1 лист, Коковців Ілля 2 листи і 3 листівки (завернені поштою), Інж. Пекарчук 1 картка, Богдан Собків 1 лист, Франц Шмідт 1 лист, Юлій Шутка 1 лист, „Фабрика" 1 лист, „Юрко" 1 картка.

— ПОШТОВИЙ КУРС починається дня 20. березня 1941 р. Зголошені кандидатки, що одержать окремі повідомлення, зголосяться в УЦК, Відділ Праці й Суспільної Опіки, Зелена 26/7 в дні 18. березня ц. р. в год. від 9—13 і 15—18. Вступний іспит на пошті в дні 19. березня ц. р. Зголошення у спізненому речинці не будуть розглядані. — Український Центральний Комітет, Відділ Праці й Суспільної Опіки. 1-3

— ПОШУКУЄМО АҐЕНТА(ІВ) до аквізиції оголошень в Кракові й на провінції. Зголошення з життєписом і порученням УДК. — Українське Видавництво. 1016 3-3

Малий фейлетон

Переміна

Дозволю собі оцим опублікувати уривки з денника Хведора Недобийбіденка, невідомого героя нашого сірого будня:

2. II. 1941.

Обвинувачую.

Я, Хведір Недобийбіденко, літ 26, ґімназійний абсольвент, обвинувачую свою долю в тому, що вона невпинно й систематично підставляє мені дулю під ніс.

З того приводу я досі не можу найти відповідної для мене, інтеліґента, канцелярійної посади в тому місті.

Висидівся чоловік у таборах, сходив дві пари переходжених черевиків, пів року минуло й я досі ще не урядовець.

Що мені робити? Що діяти?

Ех, доле моя нещаслива, доле гірка, незавидна, головонька моя бідна...

3. II. 1941.

Сьогодні був у мене злотий і я замість на вечеру, пішов до кіна.

Я мусів купити білет на третьорядне місце...

Біля мене, о, іроніє судьби, сиділи два вуличники.

Одному рябому, було може 9 років, другому, з підбитим оком, може з 10.

Ми розбалакались...

Рябий витягнув із кишені (своєї — прим. авт.) годинник і звідомив, що швидко почнеться сеанс.

— Це наш спільний годинник! — вияснив віднехочу той із підбитим оком. — Крім цього ми маємо ще льорнетку, вічне перо, пружиновий ножик, течку, люльку й автоматичну запальничку.

— Як бачу, — запримітив я заздро, — то живеться вам добре.

— Поволеньки... — кивнув головою рябий. — Сяко-тако...

Він витягнув із кишені (своєї!) пригоршу паперових злотих.

— Витягаємо денно — похвалився — яких 8 до 10 золотих...

— Звідки, — спитав я злобно — витягаєте ці гроші?

— Продаємо ґазети... — вияснило „підбите око". — Собача робота... Але щож... Кожний мусить працювати.

— А котра в вас, дядьку, година? — спитав мене зненацька рябий і приплющив іронічно око.

— Я віддав свій годинник до направи... — збрехав я без надуми.

— Бабуні своїй оповідайте! — зареготали оба залежні спільники. — Маєте ви годинника... Нічого ви не маєте, вуйку. Ви — „паталах".

Вони не помилялися.

У мене не було ні годинника, ні течки, ні пера, ні автоматичної запальнички.

Ні грошей. Ні сотика...

Всетаки це були якісь добрі хлопчиська.

На відхідному „підбите око" конче хотіло позичити мені пять золотих.

Я вмовився з ними на черговий день на партійку ґудзиків.

4. II. 1941.

Я мав нині свій день.

Я виграв у рябого три передвоєнні ґудзики (до пальта).

— А може — спитав я наче віднехочу в рябого — й мені продавати з вами ґазети?

— П-і-і... — розсміявся „рябий". — Хіба хочете „варіята стругати". А деж такому великому слоневі ґазети продавати...

„Підбите око" приплющило здорове око.

— Якби я був таким великим бовдуром, як ви, дядечку — повчало — то я навіть хвилини не сидів би тут. Я поїхав би в світ. Напр. до Америки.

— Бльокада... — забурмотів я. — Монро...

— Ну, то в гори... Або на село... Світ широкий!...

5. II. 1941.

Іду в світ.

На село.

Працювати.

— — — — — — — — — — —

Стільки денник.

Гм... гм...

Іде, скажемо, наш Хведір, на село...

Іде, іде, приїзджає, а там нема канцелярійних посад.

А він же, Хведір-інтеліґент...

Ось і проблема.

ШУМ.

ПРИЙНЯТТЯ ФРАНЦІЄЮ ТА СІЯМОМ ЯПОНСЬКИХ УМОВ АРБІТРАЖУ

ТОКІО, 12. III. — У вівторок появився спільний комунікат Японії, Франції та Сіяму в справі прийняття й підписання японських умов, що поладнують граничний спір між Францією і Сіямом. Як виявляється, Франція відступає цим договором Сіямові частину своїх індокитайських теренів, а саме округу Пакляси та смугу на захід, північний захід і південний захід від Камбоджі, яка колись належала до Сіяму. Смуга ця була здемілітаризована. Сіям дістає також ще два острови, а Мекґонґ також два — Кґонґ і Кґоне, з тим, що вони будуть адміністровані спільно, Сіямом та владою французького Індокитаю. Як виходить із дальших подробиць, Японія заґарантувала цей договір, притому Франція та Сіям визнають ці всі заходи Японії та її щирі зусилля для привернення мирного стану.

—o—

ВЕЛИКЕ ЗНАЧІННЯ ГОСТИНИ ЯПОНСЬКОГО МІНІСТРА МАТСУОКИ В БЕРЛІНІ ТА РИМІ

ТОКІО, 12. III. — Півурядова аґеція Домеї підчеркує у своєму першому коментарі велике значіння гостини міністра закорд. справ Японії, Матсуоки в Берліні та Римі, зокрема підчас надзвичайного напруження та важливих світових подій. При тому це перша таки подорож японського міністра закорд. справ до Европи. Ясно, що вона мусіла викликати в кругах світової диплсматії помітне враження. Метою подорожі мін. Матсуоки буде ще більше закріпити співпрацю поміж державами пакту цих трьох потуг.

КАБІНЕТОВА РАДА В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 12. III. — У звязку з останніми подіями, — підписанням між Індокитаєм і Сіямом мирового договору та виїздом мін. Матсуоки до Европи — відбулася у вівторок ранком рада всіх членів японського кабінету у приявності штабовців морських збройних сил та армії.

Короткі вістки

— НІМЕЦЬКИЙ амбасадор у Туреччині фон Папен відбув минулої суботи розмову з турецьким мін. закорд. справ Сікрі Сарачоґлю. Кажуть, що він торкнувся деяких статтей частини турецької преси, що зверталися проти Німеччини. Одночасно повідомляють, що турецька управа преси, яка підлягає президії міністрів, не одобрює таких статтей.

— БОЛГАРІЯ звільняє покликані річники резервістів. Нові річники покличуть на випадок потреби. Причиною звільнення резервістів стала також і недалека весна.

— ПЕРЕГОВОРИ Ідена в Каїрі з міністрами закордонних справ Іраку й Єгипту не довели до ніякого висліду. Ірак тримається постанов договору з Англією й при всіх обставинах хоче зберегти невтральність.

— АНҐЛІЙСЬКА адміраліція призналася до втрати 41 нищильників. 7. III. німецькі швидкобіжні судна знищили ще 2 ворожі нищильники, так, що число затоплених ворожих нищильників зросло до 43.

— АНҐЛІЙСЬКИЙ міністр праці Бевин сказав, що Анґлія потребує 50.000 робітників до корабельних майстерень. Він сказав також, що наближається день бою на Атлянтику.

— У КІЦБІГЕЛЬ відбуваються студентські лещетарські змагання, що їх зорганізував союз німецької молоді. У змаганнях взяли участь представники 13-ох країн: Болгарії, Данії, Фінляндії, Фляндрії, Словаччини, Голяндії, Італії, Японії, Норвегії, Румунії, Швеції, Еспанії й Мадярщини. Провідник союзу німецької молоді д-р Шель гостив представників усіх країв і сказав, що лещетарські змагання у Кіцбігель — це також причинок до нового европейського й світового порядку.

Посмертна згадка

† ОСИП ДОРОШ,

б. старшина УГА, член УНО, помер 31. XII. 1940 у Брні в 63 році життя.

О. Дорош прийшов на світ у Львові. Брав участь у світовій війні, опісля негайно зголосився до служби Батьківщині. Був приділений до поліції в Тернополі, де совісно виконував свою службу. В часі відступу попав у польський полон, з якого втік і дістався до української бригади в Німецькім Яблінім. Перед ліквідацією української бригади виїхав на Карпатську Україну та осів у Березові. Там відкрив крамницю, виявляючи великий хист і підприємчивість. Розмірно швидко придбав значний маєток, з якого багато давав на народні цілі, головно підпомагав бідну молодь. Декому з молоді поміг здобути знання і таким чином придбав для української суспільності Закарпаття кількох корисних та діяльних членів. Земляки відпровадили Покійного на вічний спочинок на Червоній Скалі у Брні. — В. Й. П.!

† ІВАН КВАСНИКІВСЬКИЙ,

член Управи УНО й член Української Академічної Громади, студент прав українського університету, помер у Празі 28. лютого ц. р. в 32 році життя, похований 4. березня на Ольшанському цвинтарі при участи 3-х священиків. Співав український церковний хор під управою дир. А. Буркацького. В каплиці висловив прощальне слово парох о. дир. В. Лар. Члени Української Академічної Громади й УНО віднесли на плечах тіло Покійного майже пів км. з каплиці на цвинтар у супроводі майже всіх товаришів-студентів(ок) у числі понад 100 осіб, та численного громадянства, між яким був також ген. М. Омелянович-Павленко. Прощальні слова над могилою виголосив д-р Кандиба, інж. Гайдай і брат Покійного від родини.

І. Квасницький прийшов на світ 1909 р. в Якторові, пов. Перемишляни. Як гарячий патріот брав живу участь у громадському житті та боротьбі проти польського панування, за що попав до польської вязниці в Золочеві, де просидів у слідстві півтора року. По виході з вязниці далі працював, був головою „Сокола" та секретарем Філії „Просвіти". Відтак перейшов до Львова, де працював у редакції „Нашого Села". В 1938 р. перейшов на Карп. Україну, де вступив до Карпатської Січі. Коли на короткий час покликали його до Хусту, як культурний працівник заложив там „Січову Книгарню", що багато помогла в поширенні української книжки. У другій половині березня 1939 р. відступав з Волового через гори аж до Тиси, де з малим відділом здобув собі перехід до Румунії, звідки передали його полякам. Вирваним крісом з рук ворога добувся на волю, а відтак, блукаючи 2 тижні, глибокими снігами дістався до Коломиї. З вибухом війни дістався знову до вязниці. Це все підірвало Його здоровля і не дало Йому діждатися кращого майбутнього Батьківщини, яку любив над усе. — Вічна Йому Память!

З українського життя

ЛЕМКІВЩИНА.

СНІТНИЦЯ, ПОВ ГРИБІВ.

Діти вселюдної школи в Снітниці відограли недавно дитячу виставу „Серед ангелів". Діти були приготовані знаменито. Це всеціло заслуга управителя місцевої школи п. Мирослава Ґижі, який працює в нашому селі не тільки як учитель, але як орґанізатор і провідник цілого села. Милі звуки народніх пісень, що лились з дитячих усточок зі сцени, рідна пісня й мова були доказом відродження нашого села. Найкраще вивязалися зі свого завдання на сцені учениці й учні 4-ої кл.: Анна Кузьмич, в ролі архангела, Таця Похна, в ролі ангела захоплювала слухачів милим сопраном, Поручник Іван, в ролі чорта, і Москва Володимир, в ролі хлопця-збиточника. Бездоганно відіграли свої ролі: Галя Стависька, Люба Пласконь, Павлина Хомяк, Розалія Семаняк, Параска Канюк, Марія Перегрим, Стависький Володимир, Михайло Кузмич, а також уч. 3-ої кл. Чембеляк Оля і Пласконь Геня, та уч. 2-ої кл. Ярослав Москва. Архангел і ангели, освітлювані синьо-рожевими бенґальськими вогнями, викликували прегарне враження. Саля була переповнена батьками шкільних дітей, що розходилися вдоволені грою своїх дітей.

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часописи на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини начеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68035.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. [illegible]
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7. Fernsprecher 102-79